

Motion till riksdagen 2024/25:1332

av **Ulrika Westerlund m.fl. (MP)**

Förbud mot omvändelseförsök

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast tillsätta en ny utredning med uppdrag att utreda hur ett förbud mot omvändelseförsök kan utformas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de senaste åren har problemet med omvändelseförsök av hbtqi-personer uppmärksamrats allt mer och bland riksdagens partier råder närmast total samsyn kring vikten av att få på plats ett förbud. I Tidöavtalet från hösten 2022 nämns förbud mot omvändelseförsök som något som regeringen och samarbetspartiet kommit överens om att genomföra. Redan 2020 fick också Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag av den dåvarande regeringen att utreda förekomsten av omvändelseförsök i Sverige. MUCF kunde sedan i sin rapport 2022 konstatera att omvändelseförsök är något som förekommer i inte obetydlig omfattning. 2022 fick också en redan arbetande utredning i uppdrag att utreda vilket straffansvar som i dag finns när det gäller så kallade omvändelseförsök av hbtq-personer samt även om det straffrättsliga skyddet borde förstärkas.

Utredningen presenterades sommaren 2023 och föreslog då att omvändelseförsök inte skulle kriminaliseras. Detta bland annat eftersom utredningen menade att de allvarligaste förekommande påverkansmedlen redan utgör brott, exempelvis om hbtqi-personer utsätts för påverkan genom handlingar som utgör olaga tvång, misshandel, olaga frihetsberövande, olaga hot, äktenskapstvång, ofredande, förtal, förolämpning eller hets mot folkgrupp. Utredningen ifrågasatte också om en straffsanktion skulle utgöra ett effektivt medel för att motverka beteendet.

Utredningens förslag möttes av stark kritik av flera organisationer inom hbtqi-rörelsen, bland andra RFSL ungdom som i en rapport sommaren 2024 pekade på vikten av att en lagstiftning kommer på plats.

Det är klarlagt att omvändelseförsök är skadliga såväl för den som utsätts som för hbtqi-personer som grupp och kan leda till bland annat stigmatisering, psykisk ohälsa och självmordsförsök – även om det inte är de redan kriminaliserade metoderna som används. Personer som har utsatts för omvändelseförsök i Sverige har bland annat berättat om total social utfrysning ur ett (ofta religiöst) sammanhang som varit personens hela värld, ständiga verbala påtryckningar om förändring och andra handlingar som syftar till att skapa skam och skuld och försök till omvändelse. Detta är oacceptabelt och det är dessutom sannolikt att omvändelseförsök kan ta sin början med denna typ av företeelser och sedan gå vidare till grövre handlingar. Ett förbud mot omvändelseförsök skulle vara en lagstiftning med en normerande effekt, och det är en lagstiftning som behöver komma på plats.

Ulrika Westerlund (MP)

Märta Stenevi (MP)

Jan Riise (MP)

Jacob Risberg (MP)

Leila Ali Elmi (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Annika Hirvonen (MP)